

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GEODEZIJOS IR KARTOGRAFIJOS ĮSTATYMO
NR. IX-415 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP NR. TAP-18-1309(3)) (TAIS NR. 18-11451)**

2018-10-03 Nr. NV-2601

Vilnius

Projekto rengėjas: Žemės ūkio ministerija.

Projekto tikslas: Siekiama, kad topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdviniai duomenys būtų tvarkomi pagal vieningus erdvinių duomenų modelius ir būtų užtikrintos sąsajos su valstybės registrais, kadastrais ir valstybės informacinėmis sistemomis.

Dabartinė situacija:

Šiuo metu topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinius duomenis tvarko savivaldybės pagal geodezininkų pateiktus topografinius planus ir inžinerinių tinklų planus. Savivaldybėse sukauptų topografinių planų erdvinių duomenų analizė parodė, kad tik Vilniaus miesto ir Kauno miesto savivaldybės nuolat tvarko erdvinių duomenų rinkinį. Kitos savivaldybės topografinių planų erdvinius duomenis kaupia taikydamos supaprastintas technologijas, tačiau tokiu būdu sukaupti duomenys netinka įvairiapusiam jų naudojimui, pvz., teritorijų planavimui, statybų projektavimui, neužtikrinamos sąsajos su valstybės registrais, kadastrais ir valstybės informacinėmis sistemomis. Kai kurios savivaldybės šių duomenų visiškai netvarko.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo pataisos, pagal kurias savivaldybių erdvinių duomenų rinkinio tvarkymas priskirtas prie valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų, ir pradėta šiuos darbus finansuoti iš valstybės biudžeto. Numatoma, kad dėl to žymiai išaugs savivaldybės erdvinių duomenų rinkinio tvarkymo darbų apimtys ir paspartės teritorijų planavimo, statybų projektavimo ir kiti susiję procesai.

Projekto esmė:

Siūlomos šios svarbiausios naujos nuostatos:

- siekiant užtikrinti, kad duomenų naudotojus pasiektų aktualūs erdvinių duomenų rinkinio duomenys, projekte numatyta įsteigti Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą, kurioje topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdviniai duomenys būtų tvarkomi pagal vieningus erdvinių duomenų modelius;
- numatoma, kad Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos erdviniai duomenys bus teikiami atlygintinai, išskyrus teikiamus mokesčių administravimo, teisėtvarkos institucijoms ir teismams bei Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatytas neatlygintino duomenų teikimo išimtis, taip pat neatlygintinai bus teikiami valstybės ir savivaldybės institucijoms ir įstaigoms bei viešosioms įstaigoms, kurių vienas iš steigėjų yra valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga;
- siekiant išvengti darbų dubliavimo topografinių ir inžinerinės infrastruktūros objektų erdvinių duomenų tvarkymo srityje, projektu siūloma nubrėžti aiškią takoskyrą tarp minėtų duomenis tvarkančių institucijų: savivaldybėms numatoma pavesti tvarkyti Žemės paviršiaus gamtinių ir antropogeninių objektų erdvinius duomenis, o inžinerinių tinklų, valstybinės reikšmės kelių ir geležinkelio infrastruktūros erdvinius duomenis siūloma pavesti tvarkyti šiuos objektus valdančioms institucijoms ir įmonėms; jų tvarkomi duomenys būtų pasiekiami per Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinę sistemą;

- atsižvelgiant į tai, kad gyvenamųjų vietovių pavadinimai yra vertinga mūsų tautos kultūros paveldo dalis, kurią būtina išsaugoti, projekte siūloma prie valstybinių geodezijos ir kartografijos darbų priskirti geografinių vietovardžių tvarkymą;
- siekiant išvengti neapibrėžtumo, siūloma aiškiai įvardyti, iš kokių šaltinių finansuojami valstybiniai geodezijos ir kartografijos darbai (valstybės biudžeto arba Europos Sąjungos ar kitos tarptautinės finansinės paramos valstybei lėšomis), teminiai geodezijos ir kartografijos darbai (valstybės biudžeto, savivaldybių biudžeto, Europos Sąjungos ar kitos tarptautinės finansinės paramos arba teminių geodezijos ir kartografijos darbų užsakovo lėšomis) bei savivaldybių geodezijos ir kartografijos darbai (valstybės biudžeto, savivaldybių biudžeto arba Europos Sąjungos ar kitos tarptautinės finansinės paramos savivaldybei lėšomis);
- atsižvelgiant į tai, kad informacija apie Lietuvos Respublikos teritorijos ribas iki šiol nėra tvarkoma jokiame valstybės registre ar kadastre, o tai gali sudaryti prielaidas kilti ginčams reguliuojant visuomeninius santykius, sprendžiant ekonominius, teisėsaugos ir kt. klausimus, siūloma praplėsti Georeferencinio pagrindo kadastro objektų sąrašą, įtraukiant į jį Lietuvos Respublikos teritorijos, jos išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo Baltijos jūroje ribą.

Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad projektui įgyvendinti (nuo 2020 m. gegužės 1 d. pradėsiančiai veikti Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinei sistemai palaikyti) 2020 metais reikės 250 tūkst. eurų, o nuo 2021 metų kasmet reikės skirti po 790 tūkst. eurų.

Derinimas:

Pirminis projekto variantas be pastabų suderintas su Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Kultūros ministerija, Susisiekimo ministerija, Ūkio ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Nacionaline žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacija ir VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centru „GIS-Centras“. Pastabų ir pasiūlymų pateikė Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto Aplinkos inžinerijos fakulteto Geodezijos ir kadastro katedra, projektas buvo atitinkamai patikslintas.

Teikiamas projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. rugsėjo 24 d. antrinėje išvadoje Nr. NV-2147 pateiktas pastabas ir pasiūlymus, o derinimo pažymoje aptartos pastabos, į kurias atsižvelgta iš dalies.

Atitiktis Vyriausybės programai:

Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina, bet atitinka siekius didinti viešojo sektoriaus teikiamų paslaugų efektyvumą, jas skaitmeninant ir optimizuojant.

Dalykinio vertinimo išvados ir pasiūlymai:

- Projektas buvo du kartus tikslinamas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus, todėl projektą derinančios suinteresuotos institucijos turėtų pakartotinai pasisakyti dėl jo nuostatų suderinimo;
- siūlytume projekto rengėjams projekto aiškinamajame rašte, o prireikus – ir įstatymo projekte aiškiau ir detaliau atskleisti siūlomo reglamentavimo finansinius aspektus – atitinkamų geodezijos ir kartografijos darbų finansavimo šaltinius ir jų proporcijas, atlygio už atlygintinai teikiamus duomenis nustatymo tvarką, atlygio dydį tvirtinančius subjektus ir kitus su ne viešojo sektoriaus subjektams teikiamais duomenimis susijusius finansinius klausimus;
- siūlytume svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Vaclovas Medišauskas, tel. 8 706 63 814, el. p. vaclovas.medisauskas@lr.lt